

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra 1 kor Egy óra 1 kor. 50 fill Negyedévre 3 . Negyedévre 4 . 50 .		Felelős szerkesztő Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 49. szám.
---	--	--	---

Építkezés a kereskedők ellen

Debrecen, augusztus 1.

Igazi nagy örömet okozott Beöthy László kereskedelemügyi miniszter ama leiratával, amelyben értesíti a debreceni kereskedelmi és iparkamarát, hogy hajlandó mielőbb fölépíteni a debreceni új főposta hivalt.

Ez örömhír kapcsán ne rekimináljunk ne panaszkodjunk, hogy milyen sokáig kellett a lehetetlen postai állapotokat a kereskedőknek és közönségnek megsínylenie, hogy milyen rossz, rozoga, nem a célnak megfelelő volt már az egész disztelen épület s hogy mennyi kérés tárgyalás, rimánkodás volt hiába való a város részéről ez állapotokon változtatni. Most a mikor illetékes helyről régi jogos kívánságunk teljesítését látjuk, csak az elismerés és tiszteletteljes hála szava hangozhatik el Beöthy László kereskedelemügyi miniszter irányában, aki legutóbbi átutazása alkalmával is kijelentette, hogy mindent el fog követni az új debreceni főposta palotájának létesítése érdekében. — Szavának helyt állott s az áldatlan politikai időkben sem feledkezett meg Debrecen kívánságáról. Elismerés illeti a tanácsot és polgármestert és a kereskedelmi és iparkamarát is, mert ez ügy érdekében annyit és oly sikerrel cselekedett. Az új postapalota

A kis Dombey György és a rongyos Huck Finn

Irta: Krudy Gyula.

Minden embernek voltak álmái. A legtöbbet ifjúságunkban álmodtuk, a mikor még nem igen volt egyéb dolgunk, mint álmodni. Behunyom a szemem és szürke fővel magam elé akarom varázsolni azokat a dolgokat, amelyeket nagyon régen álmodtam, a mikor még rövid nadrágos fiucska voltam, mint ti, kis barátaim.

Amikor a rövidnadrágos kis fiamra nézek, szinte el sem tudom gondolni, hogy voltam én is ilyen valamikor! Futottam reggel az iskolába és délután a szőnyegen heverésztem könyveim felett. Ha az álmaim nem maradtak volna meg, azt kellene hinnem, hogy nem is létezett e régi kor. De ime, a fiamra nézek, aki a földön hasalva, buksi fejét két kezére támasztva, mozdulatlan figyelemmel olvassa a Mowgli történetét. Mowglit, aki egy ruhátlan indiai fiucska volt, és eltévedt az őserdőben s megtanulta a tigris és a medve beszédét . . .

Igy volt, tökéletesen így volt ezelőtt husz-huszonöt esztendővel egy régi vidéki ház ebédlőjében; a szőnyegen csaknem ugyan az a fiucska hevert, csak a könyv volt más, a mely előtte feküdt, mert a gyerekek akkor nem Mowglit szerettek volna még lenni, hanem csavargó amerikai fiuk, akik rongyos

előnyeit és jelentőségét fejtegetni nem kell, tudja és érzi azt mindenki, aki a postára, telefonra, táviróra szorul és ki nem szorul arra.

E nagy jelentőséghez méltó, igaz köszönet jár tehát Beöthy László kereskedelemügyi miniszternek, aki ezzel a tényével is megmutatta, hogy Debrecen város ügyeivel foglalkozik s azok iránt szeretettel érdeklődik.

A leiratnak ez alkalommal csupán egyik részével kívánunk foglalkozni és e rész az, amelyben a miniszter kijelenti, hogy az új postapalotát a régi helyen, a város közép-pontjában a Piac-utcán kívánja fölláttatni.

A városházán kívül egyetlen középület a postaépület, amelynek látogatottságánál s hívatásánál fogva egy város közép-pontjában van helye. Mert a főút, a Piac-utca minden kicsi helyére a kereskedelemnek, az üzleteknek van szüksége s ezektől más célokra, még közcélokra is egy talpalatnyi területet el venni bűn. Mintahogy bűn, a legkönnyelműbb, kártokozó bűn volt a vármegyeházát, ezt a mindenképen szerencsétlen házfedél-tömeget oda ékteleníteni a kereskedővilág útjába, megakadályozni, hogy ott azon a hosszú fronton is üzletek virágozzanak és virágoztassák föl azt a részt. Ez a falusi kuriának, vagy grófi kastélynak készült megyeháza nemcsak helyet foglalt el, de kárt tett az utána következő telkeknek és üzle-

teknek is. Mert a vármegyeháza épületének hosszú frontjával megszakad az üzletek sora, azután már nem szívesen megy a kereskedő boltot nyitni s ha megy, üzleti helyisége már kívül esik az igazán forgalmas részből.

Ilyen hibát nem szabad elkövetni még egyszer. Azért ha a postapalota, mint ahogy szükséges is, a Piac-utcán a régi helyén épül is föl, szükségesnek látjuk, hogy az üzletek sorát még e rövid homlokvonalon se szakítsa meg. Nem tartjuk lehetetlennek az új postapalotát úgy konstruálni, hogy annak földszintje rendelkezésre maradjon a kereskedelemnek üzletek számára. A bizonyára háromemeletes palotában elég helyet talál még a posta és távirda helyisége és egyáltalán nem szükséges, hogy a távirati blankettákat, postautalványokat és ajánlott leveleket legalább is tizezer koronát érő s a kereskedelem kárára üzletektől elvett helyiségben kezeljék.

Ismételjük, nem tartjuk lehetetlennek e megoldást, melynek elfogadása esetén szászoros hála illetné meg Beöthy László kereskedelemügyi minisztert.

— **A külügyminiszter a román királynál.** Bécsből jelentik, hogy Berchtold gróf külügyminiszter augusztus végén Romániába utazik Károly király látogatására. A külügyminisztert a király hívta meg, aki néhány héttel ezelőtt Sinajában Schemua vezérkari főnököt, látta vendégül.

nadrágban, kalap nélkül tutajoznak az Amazon-folyón, szóval Huck Finn-ek.

Huck Finn volt az első barátom. Ha nem tudnátok, én kedveseim, ki volt az a Huck Finn, néhány rövid szóval elmondom nektek.

Hucklebery Finn, — ez a valóságos neve a kalandos Hucknak — egy iskolakerülő, dologtalan, csavargó fiú volt, aki Amerika egy kis városkájában — a nagy folyam mentén, — intő példa gyanánt szolgált. Az anyák azal ijesztgették gyermekeiket, hogy ha rosszul viselik magukat, olyanokká lesznek, mint a rongyos Huck, a naplopó Huck, a vererekő Huck.

Huckot mindazonáltal nem vetették meg az ijesztgetett gyermekek, sőt minden gyermeknek az volt a legfőbb vágya, hogy Hucknak barátságával dicsekedhessen. — Mert a Huck barátsága nem utolsó dolog volt, Hucknak mindig voltak különböző kincsei, amelyekkel más nem rendelkezett. Például döglött macskája, amelyet zsinigre lehetett kötni, akkor volt, amikor akarta. Halászó-horog is akadt talpig rongyos kabátjában, nem beszélve a madártollakról, ócska gombokról és talált tárgyakról. Hucknak tehát kincsei voltak. És vajjon ki ne szeretne gazdag emberrel barátkozni?

Meg aztán a Huck életmódja is irigylésre méltó volt. Hucknak nem parancsolt senki, iskolába nem kellett járnia, kószálhatott kedve szerint. Mindennap megfürödhetett a folyóban és az erdő, a hegyek barlangjai, az

elhagyott házak és ócska kerítések éjjel-nappal rendelkezésére állottak. Huck szabad ember volt és senki sem gunyolta cipőjéért, bár abból lába kilátszott; szakadozott gunyóját a leggazdagabb fiú is szívesen viselte volna, mert akkor horgászhatott volna talán ő is naphosszat a folyó parton.

Igazi dicsőség azonban akkor érte el, a mikor rabságba került. Rendes embert akartak belőle nevelni jó emberek, akiknek egyéb dolguk nincs, mint másoknak a magánügyeibe avatkozni és Huck Finn megszökött. — Egy gazdtalan tutajra kapott és a nagy folyamra bizta magát, amely sodorta, vitte lefelé . . .

Ki tudná mind elmesélni nektek a csavargó fiú kalandjait, szenvedéseit és tréfáit, amelyeket a szegény Jim négerrel élt keresztül. Az amerikai író — Mark Twain — világraszóló művet alkotott, midőn a Huck kalandjait leírta.

Ő volt az én első barátom és mondom nektek, leghőbb vágyam lett volna rongyos nadrágban járni és döglött macskával játszani. De hát rab voltam, szegény rabgyermek. És folyó sem volt a városunk alatt, hogy azon tutajozhattam volna. Csupán négerem volt, Péterke ócsémnek festettem ki tintával az arcát és Péterke tűrhető Jim volt . . . Hosszu évek mulva is, ha Jimnek szólítottam, ijedten kapott az arcához, vajjon nem tintás-e? . . .

De este, mikor minden elcsöndesült és az éji lámpa szelid fényét az ismerős falakra vetette, a kis ágy, amelyben feküdtem, las-

Felebbezés a hatmillió ellen

Drágának tartják a Magyar Bank ajánlatát

A juliusi rendkívüli közgyűlésnek szenzációja volt az az ajánlat, amelyet a Debreceni Hitelbank utján a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság nyújtott be Debrecen városához és amelyben 6 millió koronás kölcsönt ajánlott fel 6 és fél százalékos kamattal és másfél százalékos jutalék számítása mellett. A közgyűlés lelkesen fogadta el a meglepő ajánlatot és tekintettel arra, hogy mindenki tudatában volt a pénzügyi szükségnek, mindenki hálával emlékezett meg az új kölcsön forrásáról, a Debreceni Hitelbank és annak vezérigazgatója Molnár Antalnak e kölcsön szerzése körüli érdemeiről. Mi is elismerőleg nyilatkoztunk e kérdéstről s arról generositásról, amely ez ajánlatban megnyilatkozott akkor, amikor az egész ország és az egész monarchia egyetlen bankja sem volt hajlandó Debrecennek rövid lejáratú kölcsönt adni, vagy szerezni.

A lelkesedés lecsillapultával azonban a törvényhatósági bizottság tagjainak egy része nem találta ezt a kölcsönt olyan fényesnek, hogy annak annyira örülni kellene és ma már teljes bizonyossággal állapítható meg, hogy a közgyűlésnek e kölcsön fölvételére vonatkozó határozatát megfélebbezik. A felebbezés, amelyről azt is tudják illetékes helyeken, hogy Jánosi Zoltán fogja benyújtani, még nem érkezett be a polgármesterhez, de annak beadása teljesen bizonyos.

A közgyűlés tagjai közül számosan azon a véleményen van, hogy a kölcsön túl drága, annak kamata és a kikötött jutalék oly magas hogy a hat milliónak kamata, ha a kölcsön csak egy évig állana fenn a hét és negyed százalékot is elérné. Kétségtelen, hogy a kölcsön valóban drága és Debrecen városának eddig ilyen magas kamattal mellett még soha sem kellett szükségleteinek fedezéséről gondoskodnia. Bizonyos azonban az is, hogy minden ajánlat hiányában és a mai pénzü-

san-lassan gazdátlan tutajjá alakult át, a mely csöndesen uszott a hömpölygő nagy folyamokon, amelynek partjait nem lehetett látni. És csupán valamire Illinois felé égett egy lámpa a parti őrkunyhójában...

A második barátom egy komoly és szomorú fiúcska volt, a legkedvesebb és legkomolyabb fiúcska. A neve Dombey György, a Dombey és Fia kereskedő cégből.

Dombey Györgygel alig történt valami egyéb, mint az, hogy mire hat esztendő lett, csöndesen, illedelmes komolysággal meghalt, mint egy angol uriemberhez illik, de mégis engedjétek meg, midőn róla beszélék, meglágyul a szívem.

A kis Dombey más világból való, mint a kalandos Huck Finn.

Dombey György egy nagyon gazdag és nagyon komoly angol kereskedőháznak volt a gyermeke és döglött macskák helyett arany souvereingekkel játszhatott volna, ha általában észébe jutott volna játszani. — Dombey György soha nem játszott, mert neki ehhez nem volt érkezése. Neki éppen olyan komoly, előkelő, ünnepélyes férfiúnak kellett egykor lenni, mint az apja, az öreg Dombey. Görögül és latinul tanult a kis gentleman és olyan komoly és csöndes volt hat esztendő korában, mintha hatvan esztendő lett volna.

Estéknél, mint az már az öreg urak szokása, a tűz mellé ült és kezét dörzsölgette. Fonnyadt kis arcát, bágyadt szemét a tűzbe meresztette és óraszámra hallgatott. Csúpan akkor vidult fel egy küssé, mikor nővér-

szonyok között a kölcsönnyújtási szándék és az a tény, hogy a Magyar Bank Debrecennek segítségére sietett, igen szép és méltányos dolog s hogy a tanácsnak a pénzre szüksége van.

Ismételjük: a felebbezés még nem érkezett be a városhoz. A határozatot csak csüörtörtökön tették ki közszemlére s így a felebbezés határideje csak a jövő hét szerdáján vagy csüörtörtökön fog lejárni.

Itt említjük meg, hogy a Benyovszky-féle kölcsön ügye már közel áll a realizáláshoz. Benyovszky Erzsébet grófnő ugyanis ma igen udvarias levelet irt Debrecen város tanácsához, amelyben értesíti a várost, hogy egyáltalán nem ragaszkodik a kamatoknak előzetes fizetéséhez és kéri a várost lépjen összeköttetésbe közvetlenül ügyvédjével Friedmann Sándor dr. al, akit már utasított is, hogy a kölcsön ügylet minél gyorsabb és simább lebonyolításán minden eszközzel legyen rajta.

A debreceni üzletvezetőség új tiszti-főorvosa

Bruckner Ernő dr. kinevezése.

A máv. orvosi karát érintő szervezeti változás következtében, minden üzletvezetőség egészségügyének a vezetésére — új állás szerveztetett: a máv. tiszti főorvosi állás. Az állás hatásköre messze túl haladja azokat a határokat, amelyben az ezt megelőzően, az üzletvezetőségekhez beosztott orvosi tanácsadónak hatósága mozgott. Az üzletvezetőség területére vonatkozó vasuti egészségügynek a vezetése összpontosul e díszes állást betöltő egyén kezében; amely széles hatáskörnek kifejezésre iuttatását szolgálja az is, hogy az új állással máv. felügyelői cím és jelleg van összekötve: az az: az új tiszti főorvos egyszersmind máv. felügyelő; a máv. felügyelőt megillető rendes évi illetmények élvezetében.

Most érkezett le a debreceni üzletvezetőséghez a máv. igazgatóság értesítése, amelynek értelmében a debreceni üzletvezetőség máv. tiszti főorvosi állására Bruckner Ernő drt, volt máv. orvosi tanácsadót nevezték ki. A kinevezés híre szárnyra kelt az

kéje, a kedves, barna haju miss Florentin karját a nyaka köré fonta. De ez ritkán történhetett, mert Dombey Györgynek mindig tanulnia kellett. Tanulni reggeltől estig... — S ezért hait meg oly korán.

Kis barátaim, abban az időben már nekem is tanulni kellett és Borecsánvi ur, a tanítóm, ugyancsak megkínzott a tudományokkal. Csakhogy éppen görögül nem tanított. — (Tán ezért is nem haltam meg.) És estéknél, elkeseredve a sok tanulástól, busan ültem a kályha elé, szememet a tűzbe meresztettem és kezemet dörzsölgöttem, mint egykor a kis Dombey György...

És midőn jött az éj és jöttek az álmok, az ágyam szélére egy kicsiny, bágyadt tekintetű fiúcska telepedett és mig fürkészve arcomba nézett, halkán és meggondoltam kérdezte:

— Hogy van, kedves kis barátom?

Mint a kis Dombeytól kérdezték tanárai, az ingaóra a falon és a hatalmas nagy könyvek, amelyeknek a sulya alatt szinte leroskadt.

És bizonyosra vettem, én kedveseim, hogy a sok tanulásnak az lesz a vége, hogy majd én is meghalok, csöndben, komolyan, mint Dombey György.

Azóta sok-sok esztendő mulott el. De ifjúkorom két kedves barátját soha sem feledtem el. Kedvesebb, igazibb, hűségesebb barátokra azóta sem találtam az életben. — Ime, most is előjöttek, amint hívtam őket.

üzletvezetőség alkalmazottai között, akik az az őszintén szeretett és nagybecsült kitiűnő főorvost siettek elhalmazni szerencse kívánataikkal.

A kitiűntető bizalom, amely Bruckner Ernő drt új magas állásába emelte, igazi érdemet jutalmazott. Bruckner Ernő dr. nagy egyéni kvalitásai: nagy intelligenciája, szereztetreméltósága, mint kiváló szaktudása egyaránt predestinálják e nagy hatáskört egvesítő díszes állásra.

Különben Bruckner Ernő dr. közel negyed százada áll a máv. egészségügyi szolgálatában. A 80-as években Debrecen állomás egészségügyi szolgálatát látta el, mint pálvorvos, aztán az egész a mai napig, mint orvosi tanácsadó az üzletvezetőség kebelében működött, amikor ui — szélesebb hatáskörű díszes állását elfoglalta.

Bruckner Ernő dr.-nak máv. felügyelővé tiszti főorvossá történt kinevezését Debrecen intelligens társadalmi bizonyvval jóleső örömmel veszi tudomásul; s mint igazi érdem és arra valóság jutalmához: — a kitiűntetéshez mindenki őszintén és melegen gratulál.

A debreceni főposta

A kereskedelmi miniszter leirata

A debreceni kereskedelmi és iparkamara évek óta szorgalmazza, hogy Debrecen a mai rut, dohos, szűk postaépület helyett újat kapjon. Legutóbb meg is sürgette korábbi felterjesztéseit a kamara, mire a kereskedelmi miniszter a következő leirattal intézte el az ügyet.

A kereskedelmi- és iparkamarának

Debrecen.

Folyó évi április hó 23-án kelt 6109. sz. felterjesztésére a debreceni postahivatal építése ügyében a következőkről értesítem a kamarát:

A debreceni posta és távirtda hivatal helyiségei már régen nem felelnek meg sem a közönség, sem pedig a szolgálat igényeinek. Azonban a hivatal mostani helye központos fekvésénél fogva igen megfelelő és az állam tulajdonát képező terület, ha az kizárólag a posta céljaira áll rendelkezésre, teljesen elegendő s ezért tárgyalások indultak meg a pénzügyminiszter ural, hogy az épületben elhelyezett kataszteri és vámhivatal kihelyezésével az egész területet bocsássa a kereskedelmi tárca rendelkezésére.

A pénzügyminiszter ur ezen felkérésnek engedve, említett hivatalok kihelyezéséhez hozzájárult, a kataszteri hivatalt már ki is költöztette, a vámhivatal részére pedig a pálvaudvaron emel új épületet és a jövő évre ezen hivatal is kiköltözik s így az új épület építésének lehetősége biztosítva van.

A pénzügyminiszter ur ezen, tárcájának megterhelésével járó előzékenységgel szemben nem áll módomban a jelenlegi telek felhasználását eleíteni, annival is inkább nem, mert a mint már említettem, az központos fekvésénél fogva a közönség igényeinek leginkább megfelelő, az új épület rajta a szolgálat igényeit teljesen kielégítő módon elhelyezhető s más telek igénybevétele esetén a távbeszélő hálózat átalakítása mintegy 150—200.000 koronára indokolatlan költséget okozna.

Budapest, 1912. július hó 24-én.

Beöthy, s. k.

Lesz tehát Debrecennek hozzáértő nagy és modern főpostaépülete. Csak az kár, hogy mai helyére kerül. Erre a helyre a debreceni árukereskedelemnek nagyobb szüksége lenne, mint van a postának.

Debrecen nimródjai

Kik váltották ki a vadászigazolványt?

Közeledik a vadász-szezon s a vadász-szenvedélytől égő nimródok sietnek kiváltani a vadászigazolványaikat, hogy meg ne essék az a pech, hogy a csendőr, rendőr, vadőr, finác a főugró nyul előtt kobozza el a puskát. Azok, akik már eddig kiváltották a vadászigazolványt, a következők:

Szölösi Béla dr. orvos és gazdálkodó, Nágel Sándor szigorló orvos, Kessler Lajos dr. kir. főügyész-helyettes, Pókai Károly honvéd-főhadnagy, Schubert Ferenc kéményseprő, Medgyaszay József hentesmester, Boros Lajos gazdász, Kulcsár Sándor m. kir. pénzügyi számtiszt, Kovács László rendőri nyilvántartó, Buday Aladár m. kir. honvéd-főhadnagy, Barakonyi Imre vállalkozó, Debreceni Gábor gazd. akad. hallgató, Thieszen Ernő gazd. akad. hallgató, Kapusi Béla irnok, Kulin Imre törvényszéki elnök, Kulin Imre dr. ügyvéd, Szentpéteri József építőmunkás, Szabó Elek ker. iskolai tanuló, Horváth Lajos munkás, Bodnár Lajos máv. alkalmazott, Tóth Elek hntes segéd, Mülner Lajos m. kir. fővámsszedő, Baltha Ferenc honvéd főfegyvermester, Bordás Lajos gazdálkodó, ifj. Dávid Sándor kereskedő, Fűvessy Lajos vállalkozó, Gáll Béla tanuló, Kasza János munkás, Oláh István kereskedő, Szentpéteri Ferenc munkás, Nagy Gábor munkás, Ménes Gyula ménesmester, ifj. Markovics Gyula magánzó, Békési Gábor munkás, ifj. dítrói Puskás Antal dohányjöv. tiszt, Militzky István máv. tisztviselő, Klapka András máv. állomásfőnök helyettes, Farkas György kereskedő, Novelli Ede földbirtokos, Békési István kutsináló, Biczó Gyula építőmester, Schnotzer János máv. tisztviselő, Frischfeld Frigyes főhadnagy, Papp Géza kőmives, Nagy Lajos máv. géplakatos, Kulcsár Endre tanár, Szabó József honvédtuszármester, Langer Ferenc esztergályos, Osgyán Gyula műszaki hivatalnok, Kolonics Sándor máv. tisztviselő, Szalay Pál gazdász, Szalay Zoltán dr. ügyvédjelölt, Szentgály Jenő főhadnagy, Mautner Artur dr. ügyvédjelölt, Keresztessy István nyomdai üzletvezető, Madarasi József kőmives, Mráz Ferenc kutmester, Nagy Imre kőmives, Czeizing Lajos kamarai számtiszt, Szilágyi János munkás, Balogh Péter gyári munkás, Balázs Ödön birtokos, Fráter Imre dr. orvos, Tóth Lajos máv. gépfővigyázó, Vajda Imre vasesztergályos, Lenchés István pénzügyi titkár, Mikó Lajos pénzügyi irodatiszt, Bach László kataszteri tiszt, Polgári Mihály birtokos, Wessprémi Zoltán ny. főispán, Veszprémi Zoltán gazdálkodó, id. Kegyes Ferenc birtokos, ifj. Kegyes Ferenc birtokos, Bagó Viktor cipész, Wilhelms Emil ombfőnök, Dezső Imre magánzó, Laczkó István pénzügyi fővigyázó, Neuderk Richárd főhadnagy, Varga Imre mészáros, Gerőcz József hivatalnok, Magoss György dr. főügyész, Vargha László bankhivatalnok, Horváth András földbirtokos, Domahidy Elemér főispán, Rásó István főispáni titkár, Kaszanvitzky Andor kereskedő, Küller Viktor bankhivatalnok, Várady Szabó János dr. földbirtokos, Borsovay Jenő dr. ügyvéd, Bana István kereskedő, Knapek Jenő gyógyszerész, Szinay István tart. főhadnagy, Horváth József mérnök, Sz. Jármy Tamás kulturfőmérnök, Széll Géza építész, Széll Gézané építész neje, Porzolt József dohányjövédki tiszt, Török Elemér gazd. akad. tanár, ifj. Kerpely Kálmán tanuló, Kerékgyártó Sándor bádogos, Dózsa György nyomdász, Winkler Jenő dr. orvos, Forgách István órás, Nagy Sándor kőmives, Bánvai Péter gazdálkodó, P. Nagy Zoltán tanár, Miskolczy Jenő tisztviselő, Beöthy Miklós dr., ny. pü. fogalmazó, Dudinszky Emil tisztviselő, Juga Gyula tisztviselő, Pókai József máv. főel'énőr, Losonczy Almos dr. megveji főorvos, Orosz Sándor főszolgabíró, Rásó János járási számvevő, Halasy István földbirtokos, Hajnal Dezső dr. fogorvos, Rotharidesz Gábor főmozdonyvezető, váradi Mórész Bertalan tisztviselő, Dubrovsky Emil dohányjövédki

tiszt, Major Sándor dohányjövédki gyakor-nok, Szana József dohányjövédki tiszt, Klein László őrnagy, Ilosvay Péter főhadnagy, Budaházy Miklós handnagy.

A PÓTLÉK

— Családi jelenet —

*

A feleség (álmosan felül az ágyban és az éjjeli szekrényről leveszi a lapot. Olvas, majd felkiált: Fiam! . . . Édes apusom! . . . Nézd, kérlek, nézd!

A férj (rémülten ugrik fel): Mi az? Mi van veled?

A feleség: Mégis! Hála neked jó Istenünk . . . (Boldogan szoritja a szívéhez az újságot.)

A férj: Hát beszélj! Ne izgass!

A feleség: A pótlék . . . Mégis megkapjuk a pótléket!

A férj (dühösen): A pótlék? Hát ezért láfmáztál föl? — Hogy lehetsz ennyire szívtelen?

A feleség: Miért vagyok szívtelen? Én csak a te örömdobban akarok osztozni. Azt hiszem, ez nem vétek. Végre, miért vagyok a feleséged, ha még az örömeidben sem osztozhatom?

A férj: Hát hol az én örömöm? Miben akarsz velem osztozni?

A feleség (elbájló kedvességgel): A pótlékban.

A férj (komoly elhatározással): Fiam, kérlek és figyelmeztetek, hogy előttem ne említs többé semmiféle pótléket. Nekem már elment a kedvem mindenféle pótléktől, még az élettől is. A pótlék fejében elköltöttünk, illetve adósságot csináltunk egy vagyont.

A feleség: De mikor a miniszter oly szépen elrendelte. Hisz te magad mondtad, fiam, hogy végre felderült a mi nanunk is.

A férj: Annak nagyon beborult.

A feleség: Dehogyan borult . . . Hallgass ide. (Olvassa) „A miniszter a rendeletben a pótlék utalványozását a gyermekek és a vidéki tisztviselőkre is kiterjesztette.” — Ez csak világos?

A férj (lecsillapodva): Ez igen. Ez már komoly dolog. Mutasd. (Olvassa a lapot.) Igazad van.

A feleség: Na látod. Te már elátkoztad az országot minden szövetségét, miniszterét és most végül mégis kaptunk pótléket. Remélem, most én is megkapom, amire vágyom.

A férj (rémülten): Mit akarsz?

A feleség: Csak egy kis karácsonyi ajándékot. Egy télikabátot, egy szőrmekamiontyut, egy boát, egy ezüststridikeit, egy ebédlőszőnyegvet, egy . . . egy ajándék . . .

A férj (közbevág): . . . marhát! (Tomholva) Semmit sem karsz, tudod! Nem lesz pótlék! (Hirtelen kiugrik az ágyból, magára kapkodja a ruháit és elmenekül.)

A feleség (tonorzékolva): De kapok! Azért is kapok! A miniszter elrendelte a pótléket és amit a miniszter megirt, az szent! (Főlkkel, felöltözik és elmegy, hogy bevásárolja magának a karácsonyi ajándékokat — hitelbe.)

Színház és Művészet

A színészek szervezkedése. A vidéki színészek nagyarányú mozgalommal kapcsolatosan a színigazgatók is tanácskoztak arról, hogy miképpen védhetik meg érdekeiket. Ezek a tanácskozások nem hivatalos nyilvánosság előtt voltak, hanem egymás között beszéltek meg a szükséges tennivalókat. Az ország egyik legrégebbi és legeredmesebb színigazgatója most nyílt levélben fordult a színészek mozgalomának egyik vezetőjéhez és ebben a levélben kifejezést ad azoknak az aggodalmaknak, amelyekkel benne, mint a magyar vidéki színészet egyik legjobb ismerőjében, a színészek illetén mozgalma keltett. Tárnyilagosan itéli meg a Színészegye-

sület működését, amely szerinte egyes kisebb hibáktól eltekintve feladata magaslatán áll és a vidéki színészek érdekeinek igazi istápolója. Attól tart, hogy a színészek mozgalomának sikere esetén mindazok a helyes intézkedések, amelyek a színészegyeület révén biztosítják a színészek megélhetését és presztizsét, illuzóriussá lesznek és a színészet évtizedeken át nehéz küzdelemmel kivívott tekintélye alá száll. Ova inti a színészeket, hogy megfontolatlanul felülienek egy pár nagyhangú és a zavarosban halászni akaró ember kijelentéseinek és a figyelmükbe ajánlja a nyugdíjintézet ügyvét, amely az egyetlen ténvező arra, hogy a megöregedett színészek és színésznők éhen ne haljanak.

Az élet könyvéből

A szerelem, a zsirosszóda és az életuntság

Amint az ember nap-nap után végig nézi a lapok krónikáit: kevés változattal látja leperegni ezt az élet. Az emberek a művelt Nyugaton és az alföldi délibábos kis falukban egyaránt önzők, nagyralátók és kishitűek. Pályájuk pedig a születéstől az elmulásig ugyanegy. Aki teheti, felleli a párját s a szerelmi élet minden megállóhelyét végigjárja azzal. Eközben, hol a csók, hol a méreg járja aszerint, amelyik boldog, vagy boldogtalan az a pár, amelyik egymás mellett elindult.

Ha pedig beköszönt a nélkülözés, a nyomor kiöli a szívekből a szeretet érzését is s jön a visszavonás, a lázadás, a tehetetlenség és az öngyilkosság. Ezzel aztán lezárul minden remény, mely első stádiuma volt az életnek. Fakó kereszték, vagy hatalmas márványtömbök jelzik-e az élet elmulását, virágok vagy durva rögök borítják a sirt, ez már kívül esik az életen: — ez a mystérium.

Most az életkönyvből szakítunk ki egy pár szakaszt.

A vadházasság vége.

A vadházasságot nem kötik a templomban, sem az anyakönyvvezetőnél, azért akkor bontják fel a felek, amikor a felek érzik, hogy már semmiféle anyagi vagy erkölcsi ok sincs a fenntartására. Ha a törvény valami garanciát is nyújtana az anya és gyermekei részére a válás után, ez lenne a legideálisabb összetársulás. Csakhogy a törvényt nem a természettudósok, hanem a papok meg az álszenteskedők fabrikálták, ezért nincsen annak semmi szíve.

Ezek után Tardi Róza mosónő sem fordult a törvényszékhez, mikor látta, hogy a vele vadházasságban élő asztalossegéd nem illik párjának, hanem egy szép napon minden bevezetés nélkül így szólt hozzája:

— Nézze lelkem, minket az Isten nem teremtett egymásnak, hát fel is ut, le is ut, kiki menjen, amerre a sorsa vezet!

És felvette a sátorfáját, összepakolta a cökjät — meg a mőkjät és kihurcolkodott a közös lakásból a Szávay-utcába. A legény szomorúságára, aki már annyira megszokta az asszonyt, hogy nem tudott nélküle élni.

— Gyere vissza — rimázkodott, — mikor összetalálkozott az asszonnyal, — mert Isten bizony bolondokat talál elkövetni!

Hasztalan! Az asszonyt a szíve már nem vonzotta feléje. Tegnap aztán, hogy a Simonffy- és Kápolna-utcán összetalálkoztak,

az asztalos nem tudott uralkodni idegein s alaposan összeverte Tardi Rózát, aki feljelentette a rendőrségen. Ez pedig csak törvényes házásoknak van megengedve — az erkölcsbírák örök dicsőségére! . . .

Egy ember halt meg.

Csak egy ember volt. Nevét alig jegyezte fel ezen a világon valaki. A tulvilágon sem fogja. Mert az élete afféle „szürke proletár-élet” volt. Pedig haj! valamikor még kard is lógott az oldalán s a hatalom is verte a sarkát. „Löndér” volt, hivatalos személ, akinek a testi épségét a kir. ügyészség védte. Neki azonban joga volt a mások szabad-akarátját körülkorlátozni, mert ehhez meg jogot ad a törvény, amelyik a rendőrnek előírja, hogy utcán közcsendet háborítani tiltva van s aki ennek ellenszegül, azt a főkapitányságon elő lehet állítani. Hogy mi a közcsend és mi a háborítás, ezt sem a törvény, sem a rendőr, sem én, sem az Atyaisten nem tudja. Ezért élhet aztán vissza a rendőr a hatalmával, ha neki jól esik.

Azt hiszen Smögner Sámuel nem élt vissza evvel a hivatalos kedvezményével, ha pedig visszaélt, az sem sokat javított a sorsán, mert tíz évi szolgálat után megvált a hatalomtól s nyomorult napszám mellett tengette életét. Ha kapott valami végkielégítést, azt elköltötte régen orvosságra, meg patikára, mert a gyomra meg a tüdeje elromlott a rendőrkoszton. A kefégyárban dolgozott, amikor nem nyomta az ágyat és evvel tengette életét. A Jókai-utcában egy pincelakásban volt az oduja, mintha nem is rendőr, csak afféle toloncsorban hánykodott volna. Így aztán nem csoda, ha a halál sem talált rá s a száraz nyavalya hat hónap óta szakadatlanul kinozta. De mert jó rendőr lehetett, így gondolkozott:

— Ez a Halál még rosszban töri a fejét. Ahelyett, hogy idejönne, ártatlan emberekre leselkedik. Még kárt is tehet valakibe. Megyek és — elővezetem.

Azzal fogta a spárgát, és felakasztotta magát rája. Visszatért a régi mesterségéhez a — rendcsináláshoz. Azóta a pincelakásban nem köhög senki! . . .

Czivódó házastársak.

Ezek az anyakönyvvezetőtől a paphoz mentek, ahol meg is esküdtek, hogy egymást el nem hagyják — szárazon és vizen. Mert ezt így kívánja a polgári erkölcs. Igaz, hogy a polgári erkölcsnek is volna okosabb dolga, mint ilyen számárságokon elfecsérelni az idejét, de mert ez neki a legfontosabb, hát K. Gy. és szeretett arája is alávetették magukat a szeszélyének. S kimondták a „holtomiglan“-t.

Ugy látszik azonban, hogy a kánoni áldásnak nem sok foganatja van, mert a házastársak között a „Házi áldás“-ban felmentett: hit, remény és szereteten kívül a civódás és egyenetlenség is helyet foglalt. Ami nem igen mulattathatta az asszonyt, mert ma délben hirtelen felugrott az asztaltól s egy hirtelen kézmozdulattal felhajtotta az egyik üvegben levő marólugot. Még szerencse, hogy a férj idején kiverte a kezéből a „halálital“-t s megállította elhatározásában szeretett hitvesét. Így alig néhány kortyot ivott, úgy, hogy a gyorsan elősiető mentők kellő ellenszerezéssel pillanat alatt eszméletre térítették az indulattól is magánkivül levő asszonyt. Akit lakásán ápolnak. Férje azt mondja, hogy semmiféle oka sem volt a halálra! . . .

(gy. zs.)

A rendőrség mint békebíró

Pörlekedő házastársak. — A lecsukott férj

*

A válóperek hosszas és unalomig fárasztó békéltetési kísérletei helyett ennek sokkal egyszerűbb, gyorsabb és ami a legfőbb: hathatósabb formáját találta meg egyik rendőrségi tisztviselő. Éppen ügyeletes szolgálatot teljesített, amikor dulva-fulva, nagy reverenciával beront az ügyeletes szobába egy házaspár, elől az asszony haragtól égő arccal, utána a férfi villámokat szóró szemekkel. Az asszony harminc év körüli csinos formájú nő, a férfi jól öltözött iparosféle.

Mind a ketten egyszerre szólalnak meg, egyszerre akarják kitérni a mondanivalójukat. A rendőrtisztviselő leinti őket:

— Akkor beszéljenek, ha kérdezek!

Lecsendesülnek és várnak. A rendőrtisztviselő előbb az asszonytól tudakolja ki a jövetele célját.

— Mondja el, mit akar.

— Azt, hogy ezt az embert toloncolja ki, kapitány ur.

— Nem lehet.

— De lehet, ha én akarom. — harciaskodik az asszony és pereg a nyelve, mint a fonál:

— Nem biztos az életem se tőle, mindig attól kell félnem, hogy legvilkol ez a vadállat. Műhelyünk van annyi a munka, hogy alig győzzük és mert ő akar dirigálni mindenben, hát főnthordja az orrát és még velem szemben is hepciáskodik. Lehord disznónak, vén tyuknak, mindennek és általában úgy beszél velem, mintha nem is hitvese, hanem a kutyája lennék. Mindig ő kezd ki, tegnap is egy papucsot vágott a fejemhez, itt a helye.

— Igen, de ő meg a csirizt borította a fejemre — vágott közbe a férfi.

— Mert azt mondta: *satrafa*. Nekem ilyet! Hisz az én jószágomnak köszönheti, hogy él, hogy nem a pocsolóházban fetreng, én csináltam belőle tisztességes embert, pénzt vittem a házhoz, műhelyt csináltam neki, én tartottam el, nálam hoztolt, most se volna seholye helye, ha én meg nem tünném.

— Kinek a nevében megy az üzlet?

— Az enyémen kérem, — mondja begyessen az asszony, — bizony az enyémen! És az én lakásomban lakik!

— Kinek a nevében van a lakás bejelentve?

— Az én nevémen, — mondja még diadalmasabban az asszony.

— Eszerint magának lakása nincs, — fordul a férfifehhez a tisztviselő.

— Nincs, de lesz, ha különválnék.

A helyzet tisztázódott. A rendőrtisztviselő feltalálta magát és rögtön elhatározta, hogy mit fog tenni. — De megpróbálkozott kibékíteni.

— Nézze, béküljön ki a feleségével, kérjen bocsánatot tőle.

— Én, ettől? — fortyant fel a férfi. — Ha a nyelvét kiölti sem. Szakitottam vele.

— Ne legyen olyan nagy legény, mert meg találja banni — mondta vésztiósló hanggal a rendőrtisztviselő.

— Bánja a fene. Száz asszonyt kapok csak a kisujjamra, nem kell ez a bestia.

Erre a hetykeségre már az asszony is fellobbant:

— Ne fáradjon, kapitány ur, nem kell nekem ez a csirkefogó. Pusztulion a házamból, nem békülök meg soha. Elég volt. Ha az utcán látnám, hogy a nyelve lóg az éhségtől, akkor se sajnálnám meg. — Toloncolják ki innen!

— Hát nem akarnak kibékülni?

— Nem!

— Nem!

— Ez a végső szava magának is, ember?

— De még mennyire!

A rendőrtisztviselő szó nélkül megnyom-

ja a csengőt. — Potrohos, erős, szélesvállú őrmester lép be, összeveri a sarkát, szalutál:

— Parancsára, felügyelő ur!

— *Dutyiba vele!* szól kérlelhetetlen hangon a rendőrtisztviselő.

— Már hogy engem? — mutat maga felé a megriadt férfi.

— Magát bizony. A kihágási törvény 62. paragrafusa alapján, minthogy lakása nincsen, mert a felesége nem hailandó eltartani tovább, csavargásért becsukatom.

— De kérem . . .

— Elég. — Vigye!

A parancsot végrehajtják, a férjet viszik befelé, az asszony szájtátva néz a rendőrtisztviselőre.

— Maga pedig elmehet — mondja az ügyeletes a bambán álló asszonynak.

Ez kisomfordál, óvatosan behuzza az ajtót, a folyosóról azonban nem megy. Áll, kibámul az ablakon, bámul öt percig, aztán indul az ügyeletes szoba felé. — Szelíden kopogtat.

— Mit akar még tőlem, — rivall rá miharaggal a rendőrtisztviselő — becsuktam a férjét, ez csak elég!?

— Jaj, de nem akarom, kedves jó kapitány ur, csinálja vissza.

— Nem lehet!

— Adok lakást neki. Kibékülök vele, csak csinálja vissza — rimáncodik most már alázatos hangon az asszony.

— Ha kibékülnek, az más!

Az ügyeletes újra megnyomja a csengőt, őrmester belép, szalutál.

— Hoza fel a férjét ennek az asszonynak.

Megtörténik. — A házastársak szemben állnak egymással, megszeppent, szelíd mind a kettő.

— Kérjen a feleségétől bocsánatot — szól a férjhez a rendőrtisztviselő.

— Bocsáss meg, Mariskám. — mondja jámborul a férfi.

— Megbocsátok Jóskám — és egymás nyakába borul, szépen összecsokolóznak.

Azután karonfogva kilibbennek az ügyeletes szobából.

A rendőrfelügyelői állás betöltése

Husz pályázó.

Barna Tibor debreceni rendőrfelügyelő, akinek a debreceni rendőrség átszervezésében elismerésre méltó érdemei vannak, e hó derekán megválik állásától s a jobban dotált kecskeméti rendőrfelügyelőséggel cseréli fel mai pozícióját. Derék, ambiciózus, képzett munkaerőt veszít benne a rendőri szervezet, melyet szeretettel, lelkiismerettel szolgált. — Őszinte rokonszeny kíséri utján. A régi, elposványosodott legénységi szellemet ő hozta mai friss vérkeringésébe s a tarthatatlan létszám minimumot is oly bravúrosan tudta felhasználni, hogy itt működése tartalma alatt a közrend és vagyonsbiztonság tagadhatatlanul megszilárdult.

Mint ember is, átlagon felül állott. Cikkei, főleg a katonatárgyuk, nemcsak a helyi, de a fővárosi lapokban is fetűnést keltek. Modora szimpatikus, megnyerő, nézetei minden téren mentesek az elfogultságtól. Temperamentuma azonban könnyen lobbanó, mely a pillanat hatása alatt el is ragadhatja magát s ilyenkor a katona keresi a tüzet, melyet a rendőri tapintat el kell, hogy kerüli. No de ez annyira emberi vonás, hogy egy olyan tehetséggel szemben, mint Barna Tiboré, egyáltalán nem minősíthető az egyén hátrányára. Aztán az idő és a praxis amugy is tompítja a subjektív érzéseket s csak sajnálhatjuk, hogy akkor már nem lesz köztünk ez az izig-vérig talentumos rendőrfelügyelő.

A megüresülő állásra a város polgármestere a pályázatot meghirdette, az a tegnapi dátummal már le is zárattott s a legszebb eredménnyel kecsegtet. Husz pályázó adta be kérelmét a rendőrfelügyelői állás elnyerése iránt s azok nagyrésze rendelkezik azzal a kvalifikációval és szaktudással, mely a rendőroktatás és szolgálati rend ellátására szükséges. Így semmiféle irányban állást nem

— **Szegély egy iparos ifiúnak.** Rác Mihály városi szolga azt kérte a várostól, hogy most segéddé lett iparos fia európai tanulmányútjának lehetővé tétele érdekében 120 koronát adjon a tanács, amely mai ülésén a kérést teljesítette is azzal, hogy köteles az összeget Rác Mihály egy év alatt megtéríteni.

— **Menyasszonyrablás.** Uiléta községben tegnap éjjel menyasszonyrablás történt, inkább mulatságos, mint tragikus körülmények közt. A leányrablás oka a régi mese: öreg, de gazdag vőlegény és fiatal, de szegény szerelmes, aki ez esetben Kovács Gábor névre hallgat. A menyasszonyt Kovács Margitot tegnap, az esküvő előtti éjjel, négy álarcos ember elrabolta a szülői házból. Az egyik azután ölbe kapta és kocsira kapva elhajtattott. Reggel a megrettent szülők jelentést tettek az esetről s csakhamar megkerült a rabló és az elrabolt leány. Jelentkeztek a jegyzőnél, ahol a leány elmondta, hogy a rablás nem is volt egészen rablás, mert a rablólval előre megbeszéltek a dolgot. A szülők, mit volt mit tenniük, rájuk adták az áldásukat. A deris leányrablás csattanóiként az öreg vőlegény perli őket a nászajándékok és lakzi költségeiért.

— **Orvosi körökből.** Dr. Szász Adolf t. b. kerületi orvos pár hétre külföldre utazott.

— **Mérgezés beteg állat husától.** Aradról táviratozzák: Medgyesbodzásan egyik mérsárosnak tehene beteg lett, mire Satori István állatorvos engedélyt adott a levágásra, mert szerinte az állatnak csak gyuladós baja volt. A tehenet le is vágták s a húst kimérték. Azonban a község több lakosa a husfogvasztásától beteg lett. Serfőző nevű gazda pedig meghalt. A községi orvos ekkor megvizsgálta a húst és konstatálta, hogy az lépfenében betegedett meg.

— **Kirabolt vasúti pénztár.** Karánsebesről táviratozzák: Az éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak a máv. állomás pénztárába, onnan a vasszekrényt elvitték, elcipeltek a határba ott föltörték s kifosztották s a benne volt 30000 koronát elvitték. A nyomozás any nyit állapított meg, hogy a tettesek legalább hatan voltak.

— **Dr. Lukács Béla ügyvédi irodáját Verbeczy-utca 2—4. szám alá a Kereskedelmi és Iparkamara új székházába (a Törvényszéki palotával szemben) helyezte át.**

— **Vonatösszeütközés.** Miskolcra táviratozzák: A losonc-zólyomi vonalon a 339. számú vegyes vonat neki ment a 352. számú tehervonatnak. Az utasok előre látták a veszedelmet és kiugráltak a kocsikból s így kisebb zuzódások árán menekültek a katasztrófától. Több kocsi azonban összeütközött. A vizsgálat megállapította, hogy az összeütközést hibás váltó állítás okozta.

— **Rendőri hírek.** Hüttlen kocsis, Varga Bálint Pacsirta-utcai lakos, a 12. számú egyfogatu bérkocsi tulajdonosa panaszt tett kocsisa ellen, hogy az egyik orvos bérletjéről 29 koronát felvett és jogtalanul eltulajdonította. — Tilos a koldulás. Erdős Kálmán 33 éves hely és foglalkozás nélküli borbélysegédet egyik rendőr az Árpádtéren koldulásra érte és a kapitányságon előállította. — Összeesett az utcán. Fehértói János 39 éves vagonévári munkás ma délben a Kónya-telepen hirtelen összeesett. A gyorsan előhívott mentők térítették eszméletre. Szivgörcsei voltak. A lakására vitték.

DR. BEREGI JÓZSEF
 ügyvédi irodáját
 Szentanna-utca 22.
 szám alá helyezte át.

— **Berzsenyi Ferike.** Debrecen kedvence, elsőrendű nőzenekarával a „Magyar Király” kávéházban naponta hangversenyt tart.

— **Toll könnyű nyári kalapok** 3 koronától, elegáns tennisek 4 koronától a leg szebb választékban Frank Testvéreknél.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	858 —
Osztrák hitel	653-50
4 százalékos koronajáradék	87-50
Államvasút	715 —
Jelzálogbank	462 —
Rimamurányi	764 —
Salgótarjáni	756 —
Közüti vasút	765 —

Irányszat:

Magánleszámitólas kamatláb:

Bécs 4-7/16%, Berlin 3 3/4% London 3 1/16%

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentés	
Buza októberre	11.42
Árpilisra	11.48
Ros októberre	9.29
Zab októberre	9.55
Tengeri 1912. év júli	
augusztusra	9.08
Tengeri szept.	8.84
Tengeri májusra	7.47

Készára 5-tel olcsóbb.

A pénzügyekről. A júliusi ultimó szokotlanul erős volt az idén. Külföldi és ausztriai ajánlatok egyáltalán nem voltak a piacon és így az egész ultimó-szükségletet az Osztrák-Magyar Bank látta el. A tegnapi és mai benyújtások összege már meghaladja a 150 milliót és így a bank körülbelül 90 millió korona adóköteles bankiegyvet fog legközelebb kimutatni. A bank legutóbbi kimutatása még 85 millió korona adómentes tartalékkal zárult.

Ügynök-törvény. A kereskedelmi és iparkamarák törvénytervezetet kaptak a kereskedelmi minisztertől, mely a vándoripar törvényes szabályozására vonatkozik. Minthogy a kamarák hozzászólását is figyelembe fogja venni a kereskedelmi kormány, a tervezet még nem mondható késznek. A lényege az, hogy az ügynököknek a kereskedőkkel vagy iparosokkal való érintkezése és üzletkötése nincs korlátozva. De magánfelekkel csak azok az ügynökök köthetnek üzletet, ha igazolványt kapnak. De ily igazolványt csak magyarországi cégek képviselői kaphatnak. Egyik a közönséget érdeklő intézkedése a javaslatnak, hogy érvénytelennek mondja ki az ügynökök által kötött ügyleteknek eddigi klauzuláit, mely a részletfizetés kedvezményének elvesztéséről szokott szólni. Az a kikötés, hogy egy részletnek elmulasztása az egész hátralékos tartozásnak egy összegben való fizetési kötelezettségét vonja maga után, nagyon sok visszaélést okozott. Ez a jövőben meg fog szűnni.

Egy vidéki kereskedelmi r.-t. fizetékép-telensége. A Szatmári Magyar Áruforgalmi r.-t., amelyne alaptőkéje 500.000 korona fizetéképtelen és hitelezőitől rövid lejáratu moratóriumot kért. A vállalat tavaly júliusban alakult és az alaptőkének még csak egy része van befizetve. Az árutartozások összege körülbelül 200 ezer korona.

Ingtatlanok forgalma.

Erdei Péter és neje Szűcs Eszter veszik Bódogh Zsigmond és neje Teleszky Teréz-től 17 hold 382 négyszögöl vámospécsi ingatlant 11200 koronáért.

Özv. Pincés Imréné Nagy Juliánna és tsai veszik Laczka Lászlótól 11 hold 400 négyszögöl területű ondódi földet 16000 koronáért.

Dr. Berger Andor veszi özv. Varga Károlyné és tsaitól Szent Anna-utca 3. sz. házat 112.000 koronáért.

Regény-csarnok.

A cloomberi titok.

Irta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenvel József.

(Folytatás.)

VII. FEJEZET.

Ezekben az írásokban szándékosan keresem az egyszerű és könnyen érthető stílust, nehogy azzal vádoljanak meg, hogy az elbeszélésemet szándékosan színezem a hatás kedvéért. Ha azonban úgy mondtam el az eddigieket, hogy az igazság erejével hatnak, az olvasó meg kell, hogy értse, hogy ez pusztán annak tulajdonítandó, hogy az események misztikus és izgatott sorai, amint azok gyors egymásutánban követték egymást, engem sem hagytak érintetlenül és a drámai események hatása az, ami engem is felizgatott és amilyen megragadta a képzeletemet, hogy az apró incidensek teljesen elkerülték a figyelmemet.

Hogy érdeklődhetnék unalmas apróságok, apró részletek iránt mikor az események drámai forgataga köti le minden idegszálamat és az agyvelőm minden sejtjével kutatom a titokzatos események kulcsát és keresem a magyarázatokat?

A vidéken bárhol barangoltam is, csak az a négyszögletes kiugró torony állt mindig előttem, ami alatt az a szerencsétlen család egy izgalomban várta az elkövetkezendőket anélkül, hogy tudtam volna, mik legyenek azok az elkövetkezendők...

Ha csak egy elvont problémát látunk is ebben a Heatherstone-ügyben, akkor is van valami lebilincselő érdekesség körülötte. De ha elképzeltem azt, hogy ebben az ügyben élénk része és érdeke van annak a nőnek is, akit ezerszeresen jobban szerettem, mint magamat, éreztem, hogy lehetetlen a gondolataimat másfelé terelni mindaddig, amíg ez a sötét ügy tisztázva nincsen.

Az édesapám levelet kapott a földesúrtól Nápolyból, amelyben azt írja, hogy a déli éghajlat nagyon jót tesz az egészségének és hogy nincs szándékában még jó ideig visszatérni. Ez a levél mindnyájunkat kellemesen érintett, mert az édesapám Branksomeot igen megszerette, mert alkalmas helynek találta a tanulásra, míg mi, a hugom és én, már sokkal erősebb szálakkal voltunk a vidékhez kötve, semhogy ne szerettük volna Wigtownshire környékét.

Dacára a tábornokkal való beszélgetésnek — vagy jobban mondva, talán éppen emiatt — naponta kétszer is kerestem rá alkalmat, hogy elnézzek Cloomber felé, hogy megnyugtassam magamat afelől, hogy ott minden rendben van. Azzal kezdte, hogy visszautastotta a tolokodásomat, de végezni már azzal végezte, hogy bizalmába fogadott és a segítségemet kérte.

Ugy éreztem tehát, hogy jogom, sőt kötelességem örködni nyugalmuk felett. Reméltem, hogy a jelenlétem már nem fogja zavarni a tábornokot. Valóban, néhány nap múlva találkoztam is vele, amint fel-alá sétált a kerítés mögött.

(Folyt. köv.)

6238—1912. tkvsz.

Póthirdetmény.

A debreczeni törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint Nánássy Lajos végrehajthatónak Schvarcz Lászlóné Rakovics Szeréna végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 7243—1012. sz. a kibocsátott árverési hirdetményben a debreczeni 9357. sz. tkvben A+1792. hrsz. a felvett ingatlanra 28820 kor. kikiáltási árban e kir. törvényszék árverési termébe 1912. évi augusztus hó 18 ik napjának delelőtti 9 órájára kitűzött árverés Asztalos József végrehajtható érdekében is 221 kor 70 fill. tőke követelése s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Debreczen, 1912 július 24. Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Fülöp Károly, s. k. kir. tjegyző.

Az 1899. évben
Londoni kávé
 néven bevezetett és előnyösen ismert
pótkávé-keverék
 a legizletesebb tejeskávét adja. Sok ezer
 elismerőlevel.
 Egy 4 kilós bádogdoboz netto **K 9.60**
 postán bermentve, az összes helyekre.
MAITI R, CAPODISTRIA.

Kitüntetve a Bécsi Párisi és Londoni kiállítá-
 s-tásokon arany éremmel és oklevéllel.

Megkülönböztetett eredő csusz-
 :: készvény- és romba ::
 a legjobb
 báziszer a bires

Király-Balzsam!

Hétközi némi esetben
 meglepő, amennyiben gyak-
 rabban idültabb esetekben is
 már egyszeri bedörzsöléssel a
 fájdalmakat teljesen meg-
 szünteti.
 Fog- és fejfájást a
 poros alakt meggyűntet.
 Egy nagy üveg ára 2 korona
 teljes hátszállítási utalással.
 Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ
 gyógyszer-tárában Kossuth-utca 8. színház mellett.

Leltározás folytán
 minden cikk
 mélyen leszállított árban
 lesz árusítva.

Csipke Áruház
 Szent-utca 4.

Kérem a címre ügyelni.

Donogán és Somossy
 DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruhavásznak, Zephirek, Gre-
 nadinok, Batistok, Eponge
 :-: kelmék, Napernyők :-:

Óriási választékban!

BUTOR!

Telephon 337. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos bu-
 torok, lakberendezések, meny-
 asszonyi kelengyék óriási vá-
 lasztékban.

Varga József

Debreczen, Piac-utca 44. szám

Dombornyomásu

levélpapírok, névjegyek,
 címkek, levélzáró-peccetek
 és díszes borítópapírok stb.

finom kivitelben kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
 könyvnyomdájában

Debreczen, Piacz-utca 49.

Minták nagy választékban rendelkezésre
 állanak.

A legjobb sütemény
MARX JÁNOSNAL

Csapó-utca 18. szám.

Délután friss uzsonya sütemény házhoz szállítva.

Piac-u. 85. sz. alatt

a jelenlegi bodega és
 kalapüzlet-helyiségek
augusztus 1-re bár-
 :: milyen célokra ::

kiadóok.

Értekezhetni **WIENER ADOLF** ponyva-
 és zsáküzletében **Kossuth-u. 27. sz.**

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Ki jutányos árban akar vásárolni most a kedvező alkalom, mert
 most módomban van, hogy **igen jutányos árban árulhassak.**

1 mtr. gyapju delén kék szín is	96 fill.	1 „ lüszter minden szín	30 „
1 „ túll csipke kelme	94 „	1 „ selyem ujdonság	90 „
1 „ grenadin sima fehér is	72 „	1 „ csipke függöny	36 „
1 „ mosó delén egész uj minták	34 „	1 drb. fekete gloth alsó	2.06 „
1 „ zefir bluzra és ingre	34 „	1 „ finom ernyő	1.90 „

diszkek, csipkék, szallagok, **ruha szövetek**, vásznak, sifonok, **mara-
 dékok, rövid árak**, ágygarnitúrák, szőnyegek, paplanok mind **igen
 jutányos árban.**

ifj. Molnár Lukács

Kossuth és Batthyányi-utca sarok, a színházzal szemben.

A t. vevőközönséggel tudatom, hogy az üzlet többszörösen **nagyob-
 bitva lesz** s több új cikk lesz bevezetve ami eddig raktáron nem volt.

Uj üzlet! Uj üzlet!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy
Miklós-utca 1. sz. alatt új fióküzetet nyitottunk.

Midőn ezt szives tudomására hozzuk, biztosítjuk, hogy megbí-
 zásainkat mindig pontosan és kifogástalanul hozzuk kivitelbe.

Nagybecsű pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

HRABECZY Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruha-
 :-: festő Részvénytársaság. :-:

Főüzlet és gyár: Flóküzetek: Felvevő telep:
Széchenyi-utca 42. sz. Csapó-u. 30. — Telefon 668. Piacz-u. 22. Glück Ede di-
 Hatvan-u. 11. — Telefon 578. vatáruháza. — Telefon 602.
Telefon 323. Miklós-u. 1. — Telefon 11-48.

Idény előrehaladottsága miatt

leszállított olcsó árak.

Halmágyinál

DEBRECZEN, Piacz-utca, a főpostával szemben.

Lüszterköpenyek, Uti felöltők, Selyempaletók,

:-: Aljak, Bluzok, Pongyolák és Ruhák :-:

Costümök minden árban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választékegyet csatolni.

Levelezés.

Nősülni óhajtók! Szelid lelkű, jobbmódu, magamnál nem idősebb, keresztvéen hajadon ösmeretségét keresem, ki egy kis hivatalnok oldalán boldogan tudna élni. Pár 1000 korona készpénz hozomány megkívántatik. 35 éves, ref. szolid legény ember vagyok. Értesítést poste restante debreczeni főpostára kérem „Rokon lelkek” jellegére. s e lapban mindenkor jelezni kérem.

Betöltendő.

Egy jóírásu kisasszony irodai munkára felvétetik. Rosenberg és Hammer cégnél. Piac-u. 8.

Nyomdai tanulónak két középiskolát végzett fiu felvétetik a kiadóhivatalban.

Róth Antal fűszerüzletében, Csapó-utca 17, egy pénztárosné felvétetik.

Egy irodaszolga jó bizonyítvánnyal megfelelő irodaszolgai állást keres szeptember 1-sői belépésre. Lorántffy-u. 19.

Adás-vétel.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöliön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szíves pártfogást kér **Klein Izsó**, Csapó-u. 18.

Pult 8-9 méter hosszú, megvételre keresetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusí Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Lakás.

Új szálloda, Merkur szállodát Hatvan-utca 61. sz. a melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és eleganciával berendeztem és modern hávéházamat megnyitottam. **Hónapos szép szobák kaphatók.** Szíves pártfogásba ajánlom. **Üzletvezető vagy bérlet, egészben vagy részletben is** keresetik. Emerich Arnold.

Két szoba — jelenleg varroda — nagy üveges folyosókkal, irodának is alkalmas — augusztus 1-re kiadó (József kir. herceg-utca 14). — Ugyanott két nagy utcai pnce műhely céljaira kiadó.

Egy négyszobás modern lakás fürdőszobával augusztus 1-re kiadó. Cim a kiadóban.

Elegánsan berendezett butorozott szoba külön bejárattal villanyvilágítással kiadó — Barna-utca 4.

Gyomorgörccs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorsepppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Zománc, öntött, préselt és festett

felirati táblák

bármilyen nagyságban, ajtó- és kulcszámok, fiók címkék, zománcbetűk és számok, jelzőtáblák, öntött ajtószámok, öntött kulcsszámok, ajtóablak 4-5 koronáért, házszámablak olcsón megrendelhető

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debreczen, Piacz-utca 49.

Minták megtekinthetők.
Költségtetés díjmentesen.

A mesterdálnok . . . .

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

kaucsuk sarok.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tüzifa, szén, mész, cserép, cement, téglá

és mindennemű építkezési anyagok legolcsóbb besterzési forrása

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Hungária”-malom mellett.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületes, deszka és cserépkereskedése, Wesselényi-tér 6. szám alatt (Bertagözmalom mellett.) — Kolarit eiszigetelő lemez kizárólagos egyed. árusítása. —

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be. —

Simonffy-
utca 55.

Ruhafestő.

Széchenyi-
utca 6.

ÖZMOSÓ.

Wacha Róbert

Debreczen.
Telefon 840. Telefon 840.
Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe :
Simonffy-u. 55. sz. intézendők.

Agytoll-
tisztító.

Varga-
utca 35.

Vegy-tisztító.

Verbőczy-
utca 14.

Eladó állványpalló.

Mintegy 1200 darab felsőmagyarországi eredetű, egyszer használt

különféle hosszban 1 $\frac{1}{2}$ és 2' vastagságban, egészben eladó. Ara köbméterenként 32 korona. Helyben megtekinthető. Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.